

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๕

องค์การบริหารส่วนตำบลวังม่วง
ตำบลวังม่วง อำเภอวังม่วง จังหวัดสระบุรี

คำนำ

ตามที่ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ ได้ขับเคลื่อนให้หน่วยงานของรัฐมีมาตรการ ระบบ หรือแนวทางในการบริหารจัดการความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต โดยมีศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต (ศปท.) เป็นกลไกหลักในการขับเคลื่อนหน่วยงานภายในสังกัด/กำกับ ทั้งหน่วยงานระดับกรม/เทียบเท่า รัฐวิสาหกิจ องค์กรมหาชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และจังหวัด เพื่อเป็นการพัฒนาประสิทธิภาพให้การประเมินความเสี่ยงการทุจริต เป็นเครื่องมือลดคดีการทุจริตในภาครัฐตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ สำนักงาน ป.ป.ท. จะทำการประเมินเชิงคุณภาพในการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริตหน่วยงานภาครัฐ เพื่อให้มีการนำไปสู่การปฏิบัติให้เห็นผลเป็นรูปธรรมเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับหน่วยงานภาครัฐ มุ่งเน้นการวางระบบเพื่อขับเคลื่อนการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริต ลดความเสี่ยงการทุจริตให้ได้มากที่สุด

การนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงทุจริตมาใช้ในองค์กร จะช่วยให้เป็นหลักประกันในระดับหนึ่งได้ว่าการดำเนินการองค์กรจะไม่มีทุจริต หรือในกรณีที่พบกับการทุจริตที่ไม่คาดคิดโอกาสที่จะประสบกับปัญหาน้อยกว่าองค์กรอื่น หรือหากเกิดความเสียหายขึ้นก็จะเป็นความเสียหายที่น้อยกว่าองค์กรที่ไม่มีการนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงการทุจริตมาใช้ เพราะได้มีการเตรียมการป้องกันล่วงหน้าไว้ โดยให้เป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงานประจำ ซึ่งไม่ใช่การเพิ่มภาระงานแต่อย่างใด

องค์กรบริหารส่วนตำบลวังม่วง ได้ดำเนินการประเมินความเสี่ยงการทุจริตประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ เพื่อเป็นการส่งเสริมการบริหารงานตามกรอบธรรมาภิบาล และกำหนดมาตรการในการป้องกันการทุจริตการบริหารงานที่โปร่งใส ตรวจสอบได้ มีแนวทางป้องกันความเสี่ยงที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต และจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงที่มีประสิทธิภาพต่อไป

องค์กรบริหารส่วนตำบลวังม่วง
ตุลาคม ๒๕๖๔

สารบัญ

หน้า

๑.วัตถุประสงค์ของการประเมินความเสี่ยงการทุจริต	๑
๒.กรอบการประเมินความเสี่ยงการทุจริต	๑
๓.องค์ประกอบที่ทำให้เกิดการทุจริต	๒
๔.ประเภทความเสี่ยงการทุจริต	๒
๕.ขั้นตอนการประเมินความเสี่ยงการทุจริต	๓
๖.วิธีการวิเคราะห์ความเสี่ยง	๓
๖.๑ การระบุความเสี่ยง	
๖.๒ การวิเคราะห์สถานะความเสี่ยง	
๖.๓ เมทริกส์ระดับความเสี่ยง	
๖.๔ การประเมินการควบคุมความเสี่ยง	
๖.๕ แผนบริหารความเสี่ยง	

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๕

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ ได้ขับเคลื่อนให้หน่วยงานของรัฐ มีมาตรการ ระบบ หรือแนวทางในการบริหารจัดการความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต โดยมีศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต (ศปท.) เป็นกลไกหลักในการขับเคลื่อนหน่วยงานภายในสังกัด/กำกับ ทั้งหน่วยงานระดับ กรม/เทียบเท่า รัฐวิสาหกิจ องค์กรมหาชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และจังหวัด เพื่อเป็นการพัฒนาประสิทธิภาพ ให้การประเมินความเสี่ยงการทุจริต เป็นเครื่องมือลดคดีการทุจริตในภาครัฐตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๕ สำนักงาน ป.ป.ท. จะทำการประเมินเชิงคุณภาพในการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริตหน่วยงานภาครัฐเพื่อให้มีการนำไปสู่การ ปฏิบัติให้เห็นผลเป็นรูปธรรมเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับหน่วยงานภาครัฐ มุ่งเน้นการวางระบบเพื่อขับเคลื่อนการ ป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริต ลดความเสี่ยงการทุจริตให้ได้มากที่สุด

องค์กรบริหารส่วนตำบลวังม่วง จึงได้ดำเนินการประเมินความเสี่ยงการทุจริตประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๕ ขึ้น เพื่อเป็นการส่งเสริมการบริหารงานตามกรอบธรรมาภิบาล และตามแนวทางที่สำนักงานคณะกรรมการ ป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐกำหนด

๑.วัตถุประสงค์ของการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

- ๑.เพื่อให้เข้าใจจุดเสี่ยงที่อาจทำให้เกิดการทุจริต
- ๒.เพื่อสร้างมาตรการควบคุมเพื่อลดความเสี่ยงการทุจริต
- ๓.เพื่อปรับปรุงกลไกการทำงาน ยับยั้งการทุจริต และเพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน
- ๔.เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมให้หน่วยงานมีการบริหารราชการด้วยความโปร่งใส เป็นธรรมตรวจสอบได้
- ๕.เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้เสีย

๒.กรอบการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

กรอบตามหลักของการควบคุมภายในองค์กร COSO ๒๐๑๓ (Committee of sponsoring Organizations ๒๐๑๓) มาตรฐาน COSO เป็นมาตรฐานที่ได้รับการยอมรับตั้งแต่เริ่มออกประกาศใช้เมื่อปี ๒๐๑๓ สำหรับมาตรฐาน COSO ๒๐๑๓ ประกอบด้วย ๕ องค์ประกอบ ๑๗ หลักการ ดังนี้

องค์ประกอบที่ ๑ สภาพแวดล้อมการควบคุม (Control Environment)

- หลักการที่ ๑ องค์กรยึดหลักความซื่อตรงและจริยธรรม
- หลักการที่ ๒ คณะกรรมการแสดงออกถึงความรับผิดชอบต่อการกำกับ ดูแล
- หลักการที่ ๓ คณะกรรมการและฝ่ายบริหาร มีอำนาจสั่งการชัดเจน
- หลักการที่ ๔ องค์กร จูงใจ รักษาไว้ และจูงใจพนักงาน
- หลักการที่ ๕ องค์กรผลักดันให้ทุกตำแหน่งรับผิดชอบต่อการควบคุมภายใน

องค์ประกอบที่ ๒ การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment)

- หลักการที่ ๖ กำหนดเป้าหมายชัดเจน
- หลักการที่ ๗ ระบุและวิเคราะห์ความเสี่ยงอย่างครอบคลุม
- หลักการที่ ๘ พิจารณาโอกาสที่จะเกิดการทุจริต
- หลักการที่ ๙ ระบุและประเมินความเสี่ยงเปลี่ยนแปลงที่จะกระทบต่อการควบคุมภายใน

องค์ประกอบที่ ๓ กิจกรรมการควบคุม (Control Activities)

หลักการที่ ๑๐ ควบคุมความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้

หลักการที่ ๑๑ พัฒนาระบบเทคโนโลยีที่ใช้ในการควบคุม

หลักการที่ ๑๑ ควบคุมให้นโยบายสามารถปฏิบัติได้

องค์ประกอบที่ ๔ สารสนเทศและการสื่อสาร (Information and communication)

หลักการที่ ๑๓ องค์กรข้อมูลที่เกี่ยวข้องและมีคุณภาพ

หลักการที่ ๑๔ มีการสื่อสารข้อมูลภายในองค์กรให้การควบคุมภายในสามารถดำเนินการต่อไปได้

หลักการที่ ๑๕ มีการสื่อสารกับหน่วยงานภายนอกในประเด็นที่อาจจะกระทบต่อการควบคุมภายใน

องค์ประกอบที่ ๕ กิจกรรมการกำกับติดตามและประเมินผล (Monitoring Activities)

หลักการที่ ๑๖ ติดตามและประเมินผลการควบคุมภายใน

หลักการที่ ๑๗ ประเมินและสื่อสารข้อบกพร่องของการควบคุม ภายในทันเวลาและเหมาะสม

ทั้งนี้องค์ประกอบการควบคุมภายในแต่ละองค์ประกอบจะต้องสอดคล้องและสัมพันธ์กันมีอยู่จริงและสามารถนำไปปฏิบัติได้จึงจะทำให้การคุมภายในมีประสิทธิภาพ

๓.องค์ประกอบที่ทำให้เกิดการทุจริต

องค์ประกอบหรือปัจจัยที่นำไปสู่การทุจริต ประกอบด้วย Pressure/Incentive หรือ แรงกดดันหรือแรงจูงใจ Opportunity หรือ โอกาส ซึ่งเกิดจากช่องโหว่ของระบบต่างๆ คุณภาพการควบคุมกำกับควบคุมภายในขององค์กรมีจุดอ่อน และ Rationalization หรือ การหาเหตุผลสนับสนุนการกระทำตามทฤษฎีสามเหลี่ยมการทุจริต (Fraud Triangle)

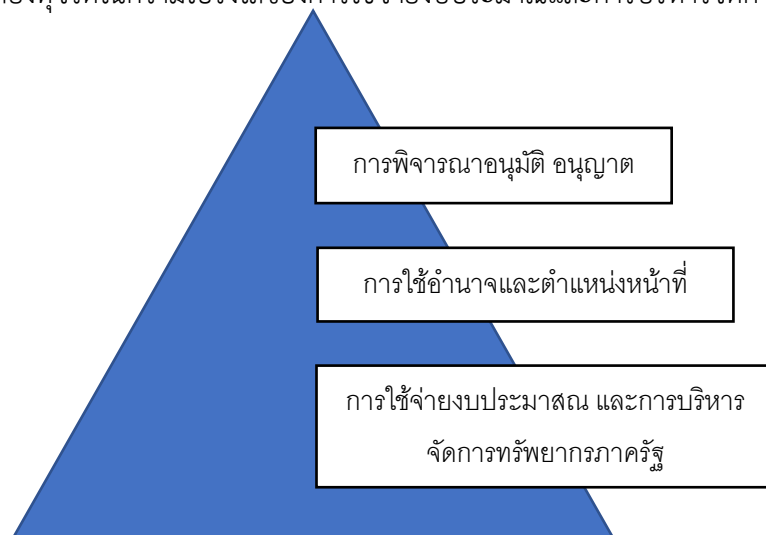
๔.ประเภทความเสี่ยงการทุจริต

ประเภทความเสี่ยงการทุจริต แบ่งออกเป็น ๓ ประเภท คือ

๑. ความเสี่ยงทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต (เฉพาะหน่วยงานที่มีภารกิจให้บริการประชาชน อนุมัติ หรืออนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ.๒๕๕๘)

๒. ความเสี่ยงทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่

๓. ความเสี่ยงทุจริตในความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณและการบริหารจัดการทรัพยากรภาครัฐ

๕. ขั้นตอนการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

ขั้นตอนการประเมินความเสี่ยงการทุจริต มี ๙ ขั้นตอน ดังนี้

๑. การระบุความเสี่ยง
๒. การวิเคราะห์สถานะความเสี่ยง
๓. เมทริกส์ระดับความเสี่ยง
๔. การประเมินการควบคุมความเสี่ยง
๕. แผนบริหารความเสี่ยง
๖. การจัดทำรายงานผลการเฝ้าระวังความเสี่ยง
๗. จัดทำระบบการบริหารความเสี่ยง
๘. การจัดทำรายงานการบริหารความเสี่ยง
๙. การรายงานผลการดำเนินงานตามแผนการบริหารความเสี่ยง

๖. วิธีการวิเคราะห์ความเสี่ยง

ก่อนทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริต ต้องทำการคัดเลือกงานหรือกระบวนการ จากภารกิจในแต่ละประเภทที่จะทำการประเมิน ซึ่งได้จำแนกประเภทของการประเมินความเสี่ยงการทุจริตไว้ ๓ ประเภทนั้น ให้ทำการคัดเลือกกระบวนการของประเภทด้านนั้นๆ โดยเฉพาะการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต และจัดเตรียมข้อมูล ขั้นตอนการปฏิบัติงาน หรือแนวทางหลักเกณฑ์ในการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้อง จากนั้นจึงลงมือทำการตามขั้นตอนประเมินความเสี่ยงการทุจริต โดยดำเนินการ ดังนี้

๑. เลือกงานด้านที่จะทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริต
๒. เลือกกระบวนการ จากงานที่จะทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริต
๓. เตรียมข้อมูล ขั้นตอน แนวทาง หรือเกณฑ์การปฏิบัติงานของกระบวนการที่จะทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

ความเสี่ยงการทุจริต

การตรวจสอบความเสี่ยงในภาพรวมของการทำงานขององค์การบริหารส่วนตำบลวังม่วง

- งานด้านการพิจารณาอนุมัติ อนุญาตทางราชการ
- กระบวนการ การปฏิบัติงานในภาพรวมขององค์กร
- รายละเอียดขั้นตอน แนวทางหรือหลักเกณฑ์และระเบียบที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติงาน

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต องค์การบริหารส่วนตำบลวังม่วง
อำเภอวังม่วง จังหวัดสระบุรี
ประจำปี พ.ศ.๒๕๖๕

ประเมินความเสี่ยงการทุจริต ด้าน

- ความเสี่ยงการทุจริตเกี่ยวข้องกับการอนุมัติพิจารณา อนุญาต
- ความเสี่ยงการทุจริตในการโปร่งใสของการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่
- ความเสี่ยงการทุจริตในการโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณและการบริหารจัดการทรัพยากรภาครัฐ

ชื่อกระบวนการงาน การบริหารจัดการความเสี่ยงในภาพรวมขององค์การบริหารส่วนตำบลวังม่วง

ชื่อหน่วยงาน องค์การบริหารส่วนตำบลวังม่วง

ผู้รับผิดชอบ สำนักปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลวังม่วง

ตารางที่ ๑ ระบุความเสี่ยง (Known factor และ Unknown factor)

ที่	โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	ประเภทความเสี่ยง	
		Known factor (เคยเกิดขึ้นแล้ว)	Unknown factor (ยังไม่เคยเกิดขึ้น)
๑	การปฏิบัติของเจ้าหน้าที่จัดเก็บรายได้ การจัดเก็บภาษีที่ดินและโรงเรือนเนื่องจากเจ้าของที่ดินไม่ได้อาศัยอยู่ในพื้นที่/เจ้าของที่ดินไม่ทราบว่าตนเองเป็นผู้ที่ต้องยื่นแบบแสดงรายการที่ดินและชำระภาษีประจำปีครบทุกจำนวน แผลง ทำให้การจัดเก็บรายได้มีความล่าช้ารายรับไม่ตรงตามประมาณการที่ตั้งไว้มีลูกหนี้ค้างค้ำและอาจเกิดหนี้สูญ		√
๒	ผู้ปฏิบัติงานด้านจัดซื้อจัดจ้างเลือกซื้อร้านที่ตนเองสนิทหรือเป็นญาติหรือร้านที่ตนเองคุยได้ง่าย และผู้ปฏิบัติงานด้านจัดซื้อจัดจ้างร่วมกับผู้รับจ้าง มีการลดปริมาณงานเพื่อประหยัดงบประมาณในการก่อสร้าง หรือมีการตรวจรับงานไม่เป็นไปตามรูปแบบรายงาน		√
๓	การบริหารงานบุคคล มีการรับบุคคลที่เป็นเครือญาติหรือบุคคลที่ตนเองได้รับผลประโยชน์เข้าทำงาน		√
๔	การนำทรัพย์สินของราชการมาใช้ในเรื่องส่วนตัว มีการใช้อุปกรณ์สำนักงานต่างๆ เช่น รถยนต์ราชการ ไฟฟ้าฯลฯ ไปทำกิจการส่วนตัว		√

หมายเหตุ : อธิบายรายละเอียด พฤติการณ์การทุจริตที่มีความเสี่ยงการทุจริต

- ความเสี่ยง ปัญหา/พฤติกรรมที่เคยเกิดขึ้น เคยรับรู้ว่าจะเคยเกิดมาก่อน คาดหมายว่าจะมีโอกาสเกิดขึ้นซ้ำ หรือมีประวัติอยู่แล้ว √ Known factor
- ปัจจัยความเสี่ยงที่มาจากพยากรณ์ ประมาณการล่วงหน้าในอนาคต ปัญหา/พฤติกรรม ความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้น √ Unknown factor

ตารางที่ ๒ ตารางแสดงสถานะความเสี่ยง

โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	เขียว	เหลือง	ส้ม	แดง
การปฏิบัติของเจ้าหน้าที่จัดเก็บรายได้ การจัดเก็บภาษีที่ดินและโรงเรือนเนื่องจากเจ้าของที่ดินไม่ได้อาศัยอยู่ในพื้นที่/เจ้าของที่ดินไม่ทราบว่าตนเองเป็นผู้ที่ต้องยื่นแบบแสดงรายการที่ดินและชำระภาษีประจำปีครบทุกจำนวนแปลง ทำให้การจัดเก็บรายได้มีความล่าช้ารายรับไม่ตรงตามประมาณการที่ตั้งไว้มีลูกหนี้ค้างค้ำและอาจเกิดหนี้สูญ		√		
ผู้ปฏิบัติงานด้านจัดซื้อจัดจ้างเลือกซื้อร้านที่ตนเองสนิทหรือเป็นญาติหรือร้านที่ตนเองคุยได้ง่าย และผู้ปฏิบัติงานด้านจัดซื้อจัดจ้างร่วมกับผู้รับจ้าง มีการลดปริมาณงานเพื่อประหยัดงบประมาณในการก่อสร้าง หรือมีการตรวจรับงานไม่เป็นไปตามรูปแบบรายงาน		√		
การบริหารงานบุคคล มีการรับบุคคลที่เป็นเครือญาติหรือบุคคลที่ตนเองได้รับผลประโยชน์เข้าทำงาน		√		
การนำทรัพย์สินของราชการมาใช้ในเรื่องส่วนตัว มีการใช้อุปกรณ์สำนักงานต่างๆ เช่น รถยนต์ราชการ ไฟฟ้าฯลฯ ไปทำกิจการส่วนตัว		√		

คำอธิบาย : ให้นำข้อมูลจากตารางที่ ๑ มาวิเคราะห์แสดงสถานะความเสี่ยงการทุจริตของแต่ละโอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต แยกตามสี

ความหมายของสถานะความเสี่ยงตามสี มีรายละเอียดดังนี้

สถานะสีเขียว ความเสี่ยงระดับต่ำ

สถานะสีเหลือง ความเสี่ยงระดับปานกลาง และสามารถใช้ความรอบคอบระมัดระวังในระหว่างปฏิบัติงาน ตามปกติควบคุมดูแลได้

สถานะสีส้ม ความเสี่ยงระดับสูง เป็นกระบวนการที่มีผู้เกี่ยวข้องหลายคน หลายหน่วยงานภายในองค์กร มีหลายขั้นตอน จนยากต่อการควบคุม หรือไม่มีอำนาจควบคุมข้ามหน่วยงานตามหน้าที่ปกติ

สถานะสีแดง ความเสี่ยงระดับความสูงมาก เป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับบุคคลภายนอก คนที่ไม่รู้จักไม่สามารถตรวจสอบได้ชัดเจน ไม่สามารถกำกับติดตามได้อย่างใกล้ชิดหรืออย่างสม่ำเสมอ

ตารางที่ ๓ SCORING ทะเบียนข้อมูลที่ต้องเฝ้าระวัง ๒ มิติ (ตารางเมทริกส์ระดับความเสี่ยง)

โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	ระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง ๓ ๒ ๑	ระดับความรุนแรงของผลกระทบ ๓ ๒ ๑	ค่าความเสี่ยงรวม จำเป็น x รุนแรง
การปฏิบัติของเจ้าหน้าที่จัดเก็บรายได้ การจัดเก็บภาษีที่ดินและโรงเรือนเนื่องจากเจ้าของที่ดินไม่ได้อาศัยอยู่ในพื้นที่/เจ้าของที่ดินไม่ทราบว่าตนเองเป็นผู้ที่ต้องยื่นแบบแสดงรายการที่ดินและชำระภาษีประจำปีครบทุกจำนวนแปลง ทำให้การจัดเก็บรายได้มีความล่าช้า รายรับไม่ตรงตามประมาณการที่ตั้งไว้มีลูกหนี้ค้างค้ำ และอาจเกิดหนี้สูญ	๒	๑	๓
ผู้ปฏิบัติงานด้านจัดซื้อจัดจ้างเลือกซื้อร้านที่ตนเองสนิทหรือเป็นญาติหรือร้านที่ตนเองคุยได้ง่าย และผู้ปฏิบัติงานด้านจัดซื้อจัดจ้างร่วมกับผู้รับจ้าง มีการลดปริมาณงานเพื่อประหยัดงบประมาณในการก่อสร้างหรือมีการตรวจรับงานไม่เป็นไปตามรูปแบบรายงาน	๒	๒	๓
การบริหารงานบุคคล มีการรับบุคคลที่เป็นเครือญาติหรือบุคคลที่ตนเองได้รับผลประโยชน์เข้าทำงาน	๒	๒	๔
การนำทรัพย์สินของราชการมาใช้ในเรื่องส่วนตัว มีการใช้อุปกรณ์สำนักงานต่างๆ เช่น รถยนต์ราชการ ไฟฟ้า ฯลฯ ไปทำกิจการส่วนตัว	๒	๒	๓

คำอธิบาย : นำโอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต ที่มีสถานะความเสี่ยงระดับสูงจนถึงความเสี่ยงระดับสูงมากที่เป็นสีส้ม และสีแดง จากตารางที่ ๒ มาทำการหาค่าความเสี่ยงรวม ซึ่งได้จากระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวังที่มีค่า ๑-๓ คูณด้วยระดับความรุนแรงของผลกระทบที่มีค่า ๑-๓ เช่นกัน ค่า๑-๓ โดยมีเกณฑ์ในการให้ค่าดังนี้

-ระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง มีแนวทางในการพิจารณา ดังนี้

-ถ้าเป็นกิจกรรมหรือขั้นตอนหลักที่สำคัญของกระบวนการงานนั้นๆ แสดงว่ากิจกรรมหรือขั้นตอนนั้น เป็น MUST หมายถึง มีความจำเป็นสูงของการเฝ้าระวังความเสี่ยงการทุจริตที่ต้องทำการป้องกันไม่ดำเนินการไม่ได้ ค่าของ MUST คือ ค่าที่อยู่ในระดับ ๓ หรือ ๒

-ถ้าเป็นกิจกรรมหรือขั้นตอนนั้นเป็นกิจกรรม หรือขั้นตอนรองของกระบวนการงานนั้นๆ แสดงว่ากิจกรรมหรือขั้นตอนนั้นเป็น SHOULD หมายถึง มีความจำเป็นต่ำในการเฝ้าระวังความเสี่ยงการทุจริต ค่าของ SHOULD คือ ค่าที่อยู่ในระดับ ๑ เท่านั้น

-ระดับความรุนแรงของผลกระทบ มีแนวทางในการพิจารณา ดังนี้

กิจกรรมหรือขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้นเกี่ยวข้องกับผู้มีส่วนได้เสีย รวมถึงหน่วยงานกำกับดูแล พันธมิตร ภาศิเครือข่าย ค่าอยู่ที่ ๒ หรือ ๓

-กิจกรรมหรือขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้นเกี่ยวข้องกับผลกระทบการเงิน รายได้ลดรายจ่ายเพิ่มค่าอยู่ที่ ๒

หรือ ๓

-กิจกรรมหรือขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้นผลกระทบต่อผู้ใช้บริการ กลุ่มเป้าหมาย ค่าอยู่ที่ ๒ หรือ ๓

-กิจกรรมหรือขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้นผลกระทบต่อกระบวนการภายใน หรือกระทบด้านการเรียนรู้

องค์ความรู้ ค่าอยู่ที่ ๑ หรือ ๒

ตารางที่ ๔ ตารางแสดงการประเมินการควบคุมความเสี่ยง

โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	มาตรการดำเนินการป้องกัน	คุณภาพการ จัดการ	ค่าประเมินการควบคุมความเสี่ยงการ ทุจริต		
			ค่าความ เสี่ยงระดับ ต่ำ	ค่าความ เสี่ยงระดับ ปานกลาง	ค่าความ เสี่ยง ระดับสูง
การปฏิบัติของเจ้าหน้าที่จัดเก็บรายได้ การจัดเก็บภาษีที่ดินและโรงเรือน เนื่องจากเจ้าของที่ดินไม่ได้อาศัยอยู่ใน พื้นที่/เจ้าของที่ดินไม่ทราบว่าตนเองเป็น ผู้ที่ยื่นแบบแสดงรายการที่ดินและ ชำระภาษีประจำปีครบทุกจำนวนแปลง ทำให้การจัดเก็บรายได้มีความล่าช้า รายรับไม่ตรงตามประมาณการที่ตั้งไว้มี ลูกหนี้ค้างค้ำและอาจเกิดหนี้สูญ	-เร่งรัดสำรวจข้อมูลการใช้ประโยชน์ที่ดินและ ทรัพย์สิน เพื่อสร้างความ เข้าใจกับประชาชน และ เพื่อให้ทราบการทำ ประโยชน์และสามารถ จัดเก็บได้อย่างครบถ้วน -เพิ่มช่องทางการ ประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ เกี่ยวกับขั้นตอน การ ชำระภาษีทุกประเภท อย่างต่อเนื่อง เช่น แผ่น พับ เว็บไซต์ อปต.วังม่วง และป้ายประชาสัมพันธ์ -ออกหน่วยรับชำระภาษี โดยขอความร่วมมือจาก ผู้นำหมู่บ้าน	ดี		√	
ผู้ปฏิบัติงานด้านจัดซื้อจัดจ้างเลือกซื้อ ร้านที่ตนเองสนิทหรือเป็นญาติหรือร้าน ที่ตนเองคุยได้ง่าย และผู้ปฏิบัติงานด้าน จัดซื้อจัดจ้างร่วมกับผู้รับจ้าง มีการลด ปริมาณงานเพื่อประหยัดงบประมาณใน การก่อสร้าง หรือมีการตรวจรับงานไม่ เป็นไปตามรูปแบบรายงาน	-ปรับเปลี่ยนร้านค้าใน การจัดซื้อวัสดุ -เข้มงวดในการตรวจรับ พัสดุหรือการจ้าง -มีภาคประชาชนที่มีส่วน ได้ส่วนเสียเข้าร่วม ประชุมและเสนอแนะ ข้อคิดเห็นในการ ดำเนินงานพร้อมทั้งให้ ภาคประชาชนเข้าร่วม ตรวจสอบการ ดำเนินงานโครงการได้ ตลอดเวลา	ดี		√	
การบริหารงานบุคคล มีการรับบุคคลที่ เป็นเครือญาติหรือบุคคลที่ตนเองได้รับ ผลประโยชน์เข้าทำงาน	-มีการประกาศรับสมัคร และดำเนินการคัดเลือก อย่างโปร่งใสและ	ดี		√	

	ตรวจสอบได้ -ขอใช้บัญชีผู้สอบได้จาก บัญชีของกรมส่งเสริม การปกครองท้องถิ่น				
การนำทรัพย์สินของราชการมาใช้ใน เรื่องส่วนตัว มีการใช้อุปกรณ์สำนักงาน ต่างๆ เช่น รถยนต์ราชการ ไฟฟ้าฯลฯ ไปทำกิจการส่วนตัว	-มีการทำทะเบียน ควบคุมการใช้งานและ การเบิกจ่ายอย่าง เคร่งครัด -เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ ตรวจสอบการใช้ ทะเบียนคุมและการ เบิกจ่ายอย่างเคร่งครัด	ดี		√	

คำอธิบาย : ให้นำค่าความเสี่ยงรวม (จำเป็น xรุนแรง) จากตารางที่ ๓ มาทำการประเมินการควบคุมการทุจริต ว่ามีระดับการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตอยู่ในระดับใด เมื่อเทียบกับคุณภาพการจัดการ (คุณภาพการจัดการ สอดส่องเฝ้าระวังในงานปกติ) โดยเกณฑ์คุณภาพการจัดการ จะแบ่งเป็น ๓ ระดับ ดังนี้

ดี : จัดการได้ทันที ทุกครั้งที่เกิดความเสี่ยง ไม่กระทบถึงผู้ใช้บริการ/ผู้รับมอบผลงาน องค์กร ไม่มี ผลเสียทางการเงิน ไม่มีรายจ่ายเพิ่ม

พอใช้ : จัดการได้โดยส่วนใหญ่ มีบางครั้งยังจัดการไม่ได้ กระทบถึงผู้ใช้บริการ/ผู้รับมอบผลงาน องค์กรแต่ยอมรับได้ มีความเข้าใจ

อ่อน : จัดการไม่ได้ หรือได้เพียงส่วนน้อย การจัดการเพิ่มเกิดจากรายจ่าย มีผลกระทบถึงผู้ใช้บริการ/ผู้รับมอบผลงานและยอมรับได้ไม่ได้ ไม่มีความเข้าใจ

ตารางที่ ๕ ตารางแผนบริหารความเสี่ยง

ความเสี่ยง	กระบวนการ	รูปแบบพฤติกรรม ความเสี่ยง	มาตรการดำเนินการป้องกัน การทุจริต	ระยะเวลาดำเนินการ	ผู้รับผิดชอบ
ความเสี่ยงการทุจริตในการ โปร่งใสของการใช้อำนาจ และตำแหน่งหน้าที่	การปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ใน องค์กร	การปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ จัดเก็บรายได้ การจัดเก็บ ภาษีที่ดินและโรงเรือน เนื่องจากเจ้าของที่ดินไม่ได้ อาศัยอยู่ในพื้นที่/เจ้าของ ที่ดินไม่ทราบว่าตนเองเป็นผู้ ที่ต้องยื่นแบบแสดงรายการ ที่ดินและชำระภาษีประจำปี ครบทุกจำนวนแปลง ทำให้ การจัดเก็บรายได้มีความ ล่าช้ารายรับไม่ตรงตาม ประมาณการที่ตั้งไว้มีลูกหนี้ คงค้างและอาจเกิดหนี้สูญ	-เร่งรัดสำรวจข้อมูลการใช้ ประโยชน์ที่ดินและ ทรัพย์สิน เพื่อสร้างความ เข้าใจกับประชาชน และ เพื่อให้ทราบการทำ ประโยชน์และสามารถ จัดเก็บได้อย่างครบถ้วน -เพิ่มช่องทางการ ประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ เกี่ยวกับขั้นตอน การชำระ ภาษีทุกประเภทอย่าง ต่อเนื่อง เช่น แผ่นพับ เว็บไซต์ ไลน์ อบรม.วังม่วง และป้าย ประชาสัมพันธ์ -ออกหน่วยรับชำระภาษี โดยขอความร่วมมือจาก ผู้นำหมู่บ้าน	ปีงบประมาณ ๒๕๖๕	ทุกส่วนราชการ
ความเสี่ยงการทุจริตในการ โปร่งใสของการใช้อำนาจ และตำแหน่งหน้าที่	การปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ใน องค์กร	ผู้ปฏิบัติงานด้านจัดซื้อจัด จ้างเลือกซื้อร้านที่ตนเอง สนับสนุนหรือเป็นญาติหรือร้าน ที่ตนเองคุ้นเคยได้ง่าย และ ผู้ปฏิบัติงานด้านจัดซื้อจัด จ้างร่วมกับผู้รับจ้าง มีการ	-ปรับเปลี่ยนร้านค้าในการ จัดซื้อวัสดุ -เข้มงวดในการตรวจรับ วัสดุหรือการจ้าง -มีภาคประชาชนที่มีส่วนได้ ส่วนเสียเข้าร่วมประชุมและ	ปีงบประมาณ ๒๕๖๕	ทุกส่วนราชการ

		ลดปริมาณงานเพื่อประหยัดงบประมาณในการก่อสร้างหรือมีการตรวจรับงานไม่เป็นที่ไปตามรูปแบบรายงาน	เสนอแนะข้อคิดเห็นในการดำเนินงานพร้อมทั้งให้ภาคประชาชนเข้าร่วมตรวจสอบการดำเนินงานโครงการได้ตลอดเวลา		
ความเสี่ยงการทุจริตในการโปร่งใสของการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่	การปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ในองค์กร	การบริหารงานบุคคล มีการรับบุคคลที่เป็นเครือญาติหรือบุคคลที่ตนเองได้รับผลประโยชน์เข้าทำงาน	-มีการประกาศรับสมัครและดำเนินการคัดเลือกอย่างโปร่งใสและตรวจสอบได้ -ขอใช้บัญชีผู้สอบได้จากบัญชีของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น	ปีงบประมาณ ๒๕๖๕	ทุกส่วนราชการ
ความเสี่ยงการทุจริตในการโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณและการบริหารจัดการทรัพยากรภาครัฐ	การใช้อุปกรณ์สำนักงานต่างๆ	การนำทรัพย์สินของราชการมาใช้ในเรื่องส่วนตัว มีการใช้อุปกรณ์สำนักงานต่างๆ เช่น รถยนต์ราชการ ไฟฟ้าฯลฯ ไปทำกิจการส่วนตัว	-มีการทำทะเบียนควบคุมการใช้งานและการเบิกจ่ายอย่างเคร่งครัด -เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบตรวจสอบการใช้ทะเบียนควบคุมและการเบิกจ่ายอย่างเคร่งครัด	ปีงบประมาณ ๒๕๖๕	ทุกส่วนราชการ